

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:
Helyben: Félévre 6.— kor. negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— „ negyedévre 4.50 „

Felelős szerkesztő:
SZATHMÁRY ZOLTÁN

Egyes szám ára 4 fillér.
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Arany János-utca 2. szám. — Telefon 412.

Politikai jegyzetek.

(Sz.) A parlament munkaképességét ismét zavarokkal akarják egyesek megbénítani. Nem csoda, ha ilyen viszonyok közt olyan *ideges* hangulat uralkodik az ország legelső törvényhozó testületében, mint a milyen izgult hangulatokról adtak nap-nap után hírt az újságok. Balpárti obstrukció, néppárti okvetetlenkedés, politikai párbaj, házelnöki afférek, nemzetiségi izgatás stb.

Most mikor egy új korszakot alkotó intézmény: a magyar bank létesítése miatt olyan ekkeseredett küzdelmeket kell folytatnunk, Ausztriával, mikor, az ország sorsát intéző államférfiaknak igazán minden higgadságukra, erélyükre szükségük van, meg nem tudjuk érteni, miért akarnak ennyi oldalról zavart okozni, a parlament belső életében, ami vérünkben való véreink.

Még hogy Maniu ur Ausztriával tart azt értjük, de hogy miért igyekszik a kerékkötésben rossz példával előljárni a balpárt, azt meg nem foghatjuk. Mért igyekszik a visszavonásokat kihagyozni a néppárt, amely alig számbavehető részét képezi a koalíciónak, ezt nem tudjuk megmagyarázni, különösen nem akkor, mikor a 67-es felfogás nem zárja ki a magyar nemzeti bank létesítését.

Magyar nemzeti bank! Ez áll most előtérben minden függő politikai kérdések közt.

A kormányellenes sajtó izgat, a kor-

mány ez irányban már eddig kifejtett eredményes működése ellen, pedig ebben a kérdésben nem emlékszünk rá, hogy valamely kormány egy századrészét is megcselekedte volna annak, amit a jelenlegi már is megtett.

Kétségtelen, hogy a közös bank-szabadalom semmiesetre sem újított meg tovább s a bankközösség jelenlegi formájában semmi körülmények közt továbbra fenn nem tartatik.

Hogy a magyar-bank nemzetközi viszonylatokban egy és ugyanazon kormányzói direktívák szerint fog vezetni, de külön kormányzókkal, az valószínű, de hogy mindenik bank különálló önállósággal dolgozik az bizonyos, ama hivatalos jelentések szerint, amelyeket jó forrásból bocsájtanak ki s amelyek szerint a mi bankunk a *Magyar királyi bank* címét viselné.

Hogy a két bank irányítása egységes pénzügyi alapon történék, az nem zárja ki azt, hogy a magyar törekvések ne érvényesülhessenek. Utóvégre ilyen tekintetben a világ valamenynyi bankjai függenek egymástól.

Ezzel tehát hiába izgatnak a magyar-bank eltagadhatlan vívmánya ellen azok, akik máról-holnapra, Hübele Balázs módjára szeretnék megváltoztatni évszázadokon keresztül fennállott intézményeket.

Maniu Gyula ismert nemzetiségi képviselő, ismét államellenes izgatásra akarta felhasználni a parlament gyűléstermét.

Csodálatos, — de úgy van, hogy a nemzetiségi-párt minden alkalmat kihasznál arra, hogy a zavarosból kiháshassa a maga kis apró és nagy mértékben tisztátalan halacszkáit.

Most jó ideig hallgattak s nem licitálták egymást túl a féktelenkedésekben, de amint a magyar-pártok közt egy kis rést ütött az izgalmak fokra forrott egyenetlenkedés, azonnal megjelent a fórumon Maniu, hogy olajat öntsön a tüzre.

Intő például szolgálhat ez a magyar politikai pártoknak, különösen a kákán is csomót kereső Nagy Györgyöknek, Farkasháziaknak. A békés egyetértésen ütött rést azonnal megérik a nemzetiségi padosorokon. És azonnal megjelennek a hullaszagra a keselyük.

A nemzetiségi vészőfuttatása.

Maniu Gyula kikapott.

A képviselőház ülése.

(Fővárosi tudósítónktól.) A függetlenségi párt tegnap elhatározta, hogy ma nagy és erős tüntetéssel veri vissza Maniu Gyula tegnapi arcátlan támadását a magyar állam nyelve ellen. Gróf Batthyányi Tivadart bízták meg ezzel a feladattal, aki a maga rendje és módja szerint teljesítette is a megbízást. Leikes beszédben leckéztette meg az elvakuit Maniut s vele a tulzó nemzetiségiéket.

Az ülésen Justh Gyula elnökölt. Az elmult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után

Modern dalverseny.

Kávéházi poézis.

— A „Debreczen” eredeti tárcája. —

Régi poétikus idők kóborgó szellőf suhantak be tegnap este a debreceni „Hungária” kávéház szivarfüst marta falai közé.

Három bohémgyerek hozta magával mindeniket, egy közös érzésben, a vacsora utáni kávéja mellé, amely sokkal édesebb, mint a való élet. De hát kóborgó szellők langy fuvatatánál nem is láták ők a kesernyés valóságot.

Felhajszolták egy rózsaszínű álmodót s azt kergették, kergették, mint valami bohó gyermekek a pillét.

Szóltak pedig ezek az álmok egy fekete, csipke bluzos, csodásan élénk zöld nyakbetétes hölgyről, akiről a három troubadour közül egyik sem tudta, hogy leány-e vagy asszony. Versenyre kelt pedig a három troubadour, mint elődeik annak idején Krétában, anno dacumál s kobzukat pengetve, rimes beszédben mondták el azt, amit abban a pillanatban éreztek.

És mikor vége lett álmodozásuknak, nem tudták, hogy van-e valami köze a valóságnak

ahhoz a — fekete csipkebluzhoz, élénkzöld nyakbetéhez, vagy csak álmaiban láttak egy délibáb-alakot, ott a kávéház füstös levegőjében ringva, ködbe vésző tüneményekben.

Hanem a poemák már megvoltak, — bármint legyen is a dolog. Közre adják hát itt, azzal a sóhajszertű óhajzással, bár akadna valaki, aki eldöntené, melyik a négy vers közül a legkevésbé rossz.

Tegnap este a kávéházban,
Ott ülünk hárman égő vágyban,
Egy hosszú márvány-asztal mellett,
Hol sok bohém szív együtt dobban
S sokszor csak álmodott dalokban,
Egy közös édes álmodót kerget.

Igy történt aztán tegnap este,
Hogy szivárvány színekbe festve,
Egy nő jelent meg mielőttünk.
Azaz, hogy még sem volt tán álom,
És tiz után, úgy éjjel tájon,
Valót láttunk s nem álmodtunk.

Őn volt az édes valójában,
Princessz szabású szoknyácskában,
Egy édes csipke bluzba,
Ott ült s mint akit minden untat,
Olvasta hűn a mi lapunkat,
Mi ránk a világerő se nézve.

Mondom: éjjelre járt az óra,
Mikor egy belső parancsszóra,
Ki lett adva a jelszó nyomban.
„Fiúk, amint mi mostan érzünk, —
— Ez érzésbe csak el nem vérzünk —
Mondjuk el piczi kis dalokban.

* * *
I.

Kezdem hát én az öregebbik,
Köztünk a legkevésbé szebbik . . .
Nem csak szeretem őnt, de féltém,
S akár szegény akár nem szegény,
Kérem őnt, hogy ki ne nevéssen,
S ha már szeret, engem szeressen,
A többi kettő, ugyse számít,
Hamis a szívük, csalfa, ámit.
És amit itten dalba sirtak,
Régidődal, amit máshoz irtak.
Ha jobb a daluk, azt se bánom,
Itéletét nyugodtan várom,
Mert ezen a széles világon,
Ugyis nagyon jól tudom én,
Hogy Ön a legszebb költemény,
És én, — bár reggelig is sirok,
Oly szépet, mint ön, sohse irok.

U. I. És ha szeret, mondja meg sugva,
Hogy senki soha meg ne tudja.

Zéta.

felolvasták az interpellációkönyvet. Az elnök javaslatára fél három óraker térnek rá az interpellációkra.

Roics Milán rövid horvát beszédében megköszöni, hogy miért nem fogadják el a napirenden lévő ujoncjavaslatot.

A nemzetiségi támadás ellen.

Gróf Batthyányi Tivadar a függetlenségi párt megbízásából kijelenti, hogy az ujoncjavaslatot elfogadja, mert az átmeneti kormány erre kötelezettséget vállalt a koronával szemben. Az ujoncjavaslat gyors megszavazása ma különösképp azért is fontos, mert a külpolitikai viszonyok háborus jellegűek. Maniu Gyula tegnapi magyarellenes és hazafiatlan beszédével kíván foglalkozni. (Élénk haljukozás.) Maniu már nem a Vajda Sándor receptje szerint elbujva, rettenkedve rágalmazta meg a magyar nemzetet, hanem nyíltan, vakmerően kiállt a fórumra és onnan szórta gyalázkodásait a nemzet arcára. A tendencia azonban kilátszik; tiszta sor, hogy Bécsbe kinálkozott fel Maniu bizonyos, hogy Bécsbe beszélt, a hol ilyesmit örömmel hallgatnak. Megbotránkoztató, hogy Maniu úgy tüntette fel magát, mintha az összes nemzetiségek nevében szólana pedig a nemzetiségek százával szavaztak a függetlenségi jelöltre is. (Pop Cs. István nevet.) Hiába röhög ezekre a szavakra. (Zaj.)

Pop Cs. István: Én nem szoktam röhögni. A grófok szoknak röhögni.

Batthyány Tivadar: Ha rágalmaitól az igazságot mondják meg, akkor cinikusan nevetnek. Ezeknek az uraknak fáj az igazság, mert utjában áll az ő nemzetellenes ámitásainak.

Pop Cs. István: Ez az igazság? A nép milliói része nincs önökkel. (Nagy zaj.)

Felkiáltások: Ne beszélj mert kirepülsz.

Válasz a rágalmakra.

Gróf Batthyány Tivadar: A nemzetiségek osztályuralommal vádolnak minket, pedig ők törekszenek arra, hogy oláh középosztályt teremtsenek. A függetlenségi párt végcélja az önálló, független magyar hadsereg. De ezt lépésről-lépésre kell kiküzdíteni. Téves uton haladnak, akik itt az önálló hadsereg ellen azzal érvelnek, hogy veszélyeztetni a nagy hatalmi állást. Ellenkezőleg, megerősíti, mutatja ezt a német példa. Tény, hogy a koalícióban vannak pártok, melyek nem akarnak olyan megszűrése elmenni, mint a függetlenségi párt, de ezek is csak azt óhajtják, hogy a közös hadsereg magyar részébe vigyék be a magyar nyelvet, a magyar gondolkodást. Visszatér Maniu tegnapi beszédére, melyen a legtisztább osztrák álláspont, a gyűlölködés vonult végig. Ez még a hadseregbe is be akarja vinni a nemzetiségi viszályt. Maniu szívesen látja a

hadsereg fejlesztését, de csak ha az osztrák marad. (Nagy zaj. Felkiáltások: Gyalázat!) Nem mondom, hogy ez megfizetett beszéd volt, mert akkor csak undok dolog lett volna, de hazaárulás volt. A nemzetiségi urak nyíltan kifejezték, hogy ők ellenségei a hazának.

Egy kis vihar.

Pop Cs. István: Nem vagyunk megfizetve.

Felkiáltások: Ne beszélj! Kuss! (Nagy zaj.) Gróf Batthyány Tivadar: Le fogunk számolni velük. Azt mondják az izgatók, hogy a hadsereg támasza a dinasztának. Hát a nemzet, az ezeréves alkotmány semmi? Erről nem veszt tudomást egy népképviselő. Nos, ha nem veszt tudomást, nem is való ide. A hazaárulás abból is kiderül, hogy ezeknek az uraknak nem kell, ami magyar, de kell az osztrák kultúra. Gyöngélméjük ezek, vagy rosszak?

Nagy Emil: Mindakettő!

Gróf Batthyány Tivadar: Hisz ezek gyűlölik a magyar nyelvet.

Pop Cs. István: A mi nyelvünk rovására terjesztik.

Nemes Bertalan: Csend, Csicsó!

Gróf Batthyány Tivadar: Most, mikor a nemzeti követelések kilátásai javultak, ezek gázul, gonoszul gyöngítették a nemzeti álláspontot. Abban biznak, hogy itt majd felfordul minden, osztozkodás lesz és jelentkeznek a koncert. De tévednek, ha azt hiszik, hogy a magyar nemzetet meg lehet törni. Ez hiu ábránd, kalandos politika, amely a monarchiát döntheti romba. Az immunitás védelme alatt nem törjük az izgatást.

Baloghy Ernő: Gyávák!

Kálosi József: Férgek!

Pop Cs. István: Ha engedjük magunkat, leigáznak. (Nagy zaj.)

Baloghy Ernő: Még mersz beszélni?

Még ki mered nyitni a szádát?

Bozóky Árpád: Nem félték a pofontól?

Batthyány Tivadar: Az önök népeért ezentul is meg fogunk tenni mindent, de önökkel nem állunk ezután szóba.

Felkiáltások: Bojkottálni kell őket!

Baross János: Mint a kutyákat!

Gróf Batthyány Tivadar: Ha megtámadják nyelvünket, alkotmányunkat, úgy fogunk bánni önökkel, mint a kutyákkal. (Zajos éljenzés.)

Utána Baksics-Gyalszky Lyuba beszélt horvátul.

Az alkotmánypárt a támadások ellen.

Bozóky Árpád felszólalása után Pallavicini Sándor az alkotmánypárt nevében erősen visszautasította Maniu támadásait. Azután Farkasházy Zsigmond lényegtelenebb házzabályvitát provokált, ami után áttértek az interpellációkra. Az ülés vége három óraker.

II.

A kávéházban vigan pezsg az élet.
Mulat, beszél sok asszony, finom ur,
A kávéháznak márványasztalánál,
Mélázva ül egy sápadt troubadour.

Mélázva ül és sóhajtvá epedve,
Egy édes, bájos ifju hölgyet néz,
A szíve lelke, minden nagy érzése
Egy végnéiküli pillantásba vész.

Honnan való vagy álmok királynéja!
Ki vagy te édes, tündérszép Szirén!
Aki csevegsz s ügyet se vész reám,
Es égő vágygyal egyre nézlek én.

Nem érzed e perzselő, szent lángot,
Mely érted gyult és áldozatként ég
S kétség, remény közt kérdezem magamtól,
E földi létben találkozunk-e még?

Ábrándozom, a szivaromnak füstje
Lassan száll és oszlik a légbe el,
A szívem sajgó, égő kérdésére
Nincs szó, nincs hang, mely itt most megfelel.

Ábrándozom, de kin nyílal szívembe
Es zordon látom a sivar valót,
Egy árva fillér sincsen a zsebembe,
Miből fizessem ki a pikolótt?

Zsarátnok.

III.

Hárman ültünk mi az asztalnál,
S fogadást tettünk — fájdalom
Mindannyian, hogy verset írunk,
Mit szól ön ehhez asszonyom?

Mert verset én először írok,
S ez sem sikerült jól tudom...
De azért csak olvassa hát el,
S nevéssen rajta asszonyom.

E három bohém fiu közül
Akiről szólni fog dalom,
Tetszik-e önnek valamelyik,
Erre feleljen asszonyom!

Egyik, egy komor bus poeta,
Ki hervad mint a lilium...
Mert nincs ki versét megérténé,
Nem bosszantó ez asszonyom?

A harmadik kirug a hámból,
S kalandja volt egy nagy halom,
De otthon bántja csusz és köszvény
Lévén aglegény, asszonyom.

Magamról még nem szólhatok, mert
Szeretnem, nem volt alkalom.
Az sem tudom, hogy mi a mámor,
Tanítson meg rá asszonyom.

Bykl.

Mándoky Béla jubileuma.

Ötven éves jubileum.

Érdekes színházi est.

(Saját tudósítónktól.) Mándoky Béla híres szerelmes színésze volt évtizedekkel ezelőtt a magyar vidéki, de különösen a debreczeni és nagyvárad szinpadoknak. A régi jó magyar világ ékes tollu krónikása: Vay Sándor gróf épen a napokban emlékszik még a debreczeniek „Béla bácsi“-jának fénykoráról, amikor nemcsak az Ofeliák, Schiller jónévű íróársunk sáppadt arcu Lujzái voltak belé szerelmesek, hanem Debreczen, Nagyvárad legtöbb asszonya, leánya s amikor az ő pepita-nadrágjai vörös fonálként húzódtak végig a férfidivat krónikájain.

Hát bizony ez már régen volt. Az akkori Ofeliák, Lujzák ma már nagymamák és Béla bácsi sem igen tudna olyan ruganyosan leugrani a színházi díszletek — — mellé a Szegény ifju története torony-jelenésében pusztá udvariasságból.

De azért Hamlet-et végigjátssza a jubileumon az ő egykoron sokat méltott, kiváló művészetével a jövő hónapban, amikor a Zilahy-társulat 50 éves jubileumát fogja ünnepelni Mándoky Bélának.

Az érdekes színházi estre vonatkozólag kapjuk a következő felhívást:

Zilahy Gyula, a debreczeni színház igazgatója és színtársulata tisztelettel tudatja a nagyérdemű közönséggel, hogy f. évi márczius hó 11-én Mándoky Béla volt színigazgató és színművész 50 éves jubileumát és bucsufelállást egy díszelőadás keretében tartják meg.

Mándoky Béla egyik legkiválóbb alkotásában, a „Hamlet“-ben vesz bucsut a debreczeni közönségtől.

Mándoky Béla 1865-ben, a színház megnyitásakor mint első szerelmes és hős már tagja volt a debreczeni színháznak, továbbá az intendántura alatt — annak feloszlásáig működött, — utána két ízben is igazgatója volt a színháznak. Szóval életének és művészetének legnagyobb részét a debreczeni közönség szolgálatában töltötte el, és ezen hosszú idő alatt mint művész, mint ember a nagyközönség szeretetét, elismerését és nagyrabecsülését a mai napig kiérdemelte.

Most végbucsut vesz attól a közönségtől, melyet ő a rajongásig szeret és tisztel.

Hiszük, hogy e bucsu-estét és egy-szersmind 50 éves jubileumát a debreczeni hálás közönség méltó kitüntetéssel fogja megünnepelni. — Mély tisztelettel ajánljuk Mándoky Bélát a n. é. közönség pártfogó kegyébe.

Debreczen, 1909 február.

Zilahy Gyula és társulata.

MŰVÉSZET.

(Isaye Debreczenben. A zenedelvelők társaságának vezetősége ismét olyan művészi eseményt készített elő, a milyen kevés volt még városunkban. — Isaye Jenő, a ma élő elismert legnagyobb hegedűművész, az újabb idők Paganinije jön le hozzánk. E hangversenyen kívül még egy házi és humoros estét is rendez az egyesület s a fényes saíson s budapesti filharmonikusok koncertjével zárja le. E koncerteken a tagok minden külön díj ráfizetése nélkül vesznek részt. Isaye hangversenye folyó hó 24-ikén lesz. A részletes műsört a napokban közöljük. Nem tagok részére jegyek 19-től kezdve 4 és 2 koronáért kaphatók Csáthy Ferenc ur üzletében.

Megsemmisített megyebizottsági választások.

A titkos szavazás megsértése.

A közigazgatási bíróság ítélete.

Érdekes leirat érkezett tegnap Kovács Gyula alispánhoz. A leirat a közigazgatási bíróság ítéletét tartalmazza, melyben ez a legfelsőbb bíróság megsemmisíti a Hajdunánáson 1907 novemberében lefolyt megyebizottsági tagválasztásokból kifolyólag Berencsi Jánosnak, Sebestyén Miklósnak, Miskó Sándornak, Vitéz Józsefnek, Radó Józsefnek, Ötvös Mihálynak, Vad Imrének, Pénzes Lászlónak, Bravitzky Imrének, Pénzes Miklósnak és dr. Csohány Andrásnak bizottsági tagokká történt megválasztását.

Ennyit mond a szüszavú ítélet, ekesebben beszél azonban az indoklás, mely a megsemmisítés okának a szavazás titkosságának megsértését mondja. A titkosság megsértését a szavazó-lapok igazolták, amelyek egyuttal igazoló-jegyek is voltak s azok hátára írták a jelöltek neveit. Természetes dolog, hogy így a titkosságot mélyén megsértették, annyival is inkább, mivel beigazolódott az, hogy a szavazás vezetői így kívánták a szavazatok leadását.

A felebbezést Móricz Pál nyújtotta be, aki a tagválasztásoknál szintén jelölve volt s az említett dolgok miatt bukkott ki. Sokáig huzódott a felebbezés ügye. Előbb az igazoló választmány a felebbezést elutasította, majd a bíráló választmány helyt adott neki s akkor a megválasztottak felebbeztek s így került az ügy a közigazgatási bíróság elé.

A megsemmisítések folytán az alispán a jövő hónap közepére új választást fog kitűzni, amelynél ezek után most már bizonyára jobban fognak vigyázni a törvényes formák betartására.

SZINHAZ.

Műsor:

Csütörtökön: Dollárkirálynő, operette. „B” bérlet.)

Pénteken: Három pár cipő, operette. („C” bérlet.)

Szombaton: Rigoletto, opera. (Bérletszünet.) Messinaiak javára.

Vasárnap délután: Mikádó, operette. (Bérletszünet.)

Este: Két pisztoly, népszínmű. (Bérletszünet.)

* **Romeo és Julia.** Schakespeare's halhatatlan remeke új kiosztással került tegnap este színre. Juliát Huzella Irén, ez a nagyon szépen természetesen s tiszta magyarsággal beszélő színésznő játszotta szép sikerrel, egyetlen alakításban. Első fellépése alkalmából, — nagyobb drámai szerepben, — a közönség, a mely olyan hamar megszerette ezt a nagyon talentumos fiatal művésznőt, elhalmozta a tet-szénnyilvánítások minden jelével. Számos virág ajándékot is kapott. Lugosi Béla kissé passzív Romeo volt s látszott, hogy a szerep nem érett meg az ő alakítóképeségében. A többi szereplők, — köztük Ternyei Lajos tökéletes Mercucciójával, — régiak voltak.

* **A színház hírei.** *Rigoletto*—diszlelőadás. Szombaton a messinaiak javára tartandó előadás általános bérletszünetben a „Leater páré” jellegét fogja viselni. Az előadás előtt Zivuska kiváló poéta hangulatos ünnepi előjátéka: „Hatalmak” előzi meg. A kis darabban három szereplő van a tűz szelleme—Ternyei L., a víz szelleme—Krasznai, a fehér idegen—Hahnel Aranka. Az előjáték a két elem harcát tünteti fel az emberiség ellen, kikaczagják a gyáva embert a ki igába akarja őket szorítani és elpusztítja a városokat. De jó az idegen ki az emberszeretet angyala és gátat vet nekik, megmutatva nekik az épülő Messinát, hová az emberiség ezrei hordják filléreiket a nyomor enyhítésére és hamvaiból újra felépíti ezer munkás kéz a romba dőlő Messinát az emberek szeretete. A hatásos prologot egy nagy élőkép fejezi be. — *Debreczen a holdban.* Than Gyula látványos énekes bohózatából a próbák megkezdődtek, tekintettel, hogy a darab nagyobb apparatust igényel, ha technikai akadályok nem jönnek közbe úgy e hó 26-án lesz a bemutatása ennek a mulatótató énekes látványos bohózatnak, melyre egészen új díszletek készültek.

Horváth Kálmán cáfol.

A vámospércsi kabaré.

Horváth Kálmán, a szintársulat jeles művésztagja tegnap reggel a helyi lapokból azt olvasta, hogy ő Vámospércsen fényes sikert aratott kabaré előadásával. Olyanformán festett ez a hír, mint egy fátyla, avagy mondjuk inkább, mint egy Milly-gyertya, mely bevilágít Vámospércs kulturális életébe és minden képes családi s nem családi hetilapnál szebben ilusztrálja a tény, hogy ime Vámospércs megértette a kor hívó szózatát és kabaré előadásban gyönyörködik.

Csak az volt a baj, hogy Horváth Kálmán bárhogy megerőltette is emlékező tehetőségét, nem bírt felfedezni tapsokban és sikerekben gazdag művészi életében olyan fordulópontot, amikor ő Vámospércsen szerepelt volna.

Tekintettel arra jó viszonyra, mely őt az ujságírókhoz köti, már-már elakarta hinni, hogy tényleg tegnapelőtt Vámospércsen szerepelt és énekelt, de bájos neje unszolására, kit szintén belehozta a regényes kabarés-hiradásba, elhatározta, hogy az egész ügyet nem hiszi el és nyilatkozni fog olyan értelemben, hogy ő nem szeret idegen tollakkal ékeskedni, és nem áll az, mintha ő Vámospércs kulturális és művész-életi fejlődését jól sikerült kabaré előadással előmozdította volna. Ebből a felfogásból kiindulva az alábbi erélyes cáfolatot nem küldte be a lapokhoz. A cáfolat, mely dicsőségére válna a legjobb félhivatalosnak is, a következő pontokból áll.

Ötödösor: Több lap azt írta, hogy én Vámospércsen egy kabaré előadásán tapsokat arattam volna. Ez nem igaz. Aratni februárban nem lehet, nem pedig különösképpen Vámospércsen, mely, általam m. t. községben földmivelő nép lakik, és ez a nép csak buzát arat.

Negyedsor: Nem rendezhettem különben sem Vámospércsen, se Abessiniában, se Pekingben kabarét, azon egyszerű oknál fogva mert beteg voltam. Már pedig kinek lenne kedve, énekelni berekedve?

Harmadsor: Én azért sem csinálhattam kabarét Mikepércsen, mert mikor a nyáron Debreczenben egy előadásomat elmosta az eső, megfogadtam, hogy soha többé — nem dohányszok és nem kabarézok.

Másodsor: Nem igaz a lapok rám vonatkozó híre már csak azért sem, mert én a Vámospércs elnevezést életemben csak a deb-

reczeni pályaudvaron hallottam, mikor a portás Carusót megszegényítő hanganyaggal ki-nyilatkoztatja, hogy — Vámospércs stb. stb. felé beszállani, vonat a harmadik vágányon áll.

Először: Mindezekből nyilvánvaló, hogy a nevemmel Vámospércsen valaki visszaélt. Ezt különben nem olyan nagyon bánom. Tegye meg ezt az illető nem Vámospércsen, hanem egy váltóblankettán. Szeretném látni, hogy akkor nevemmel aratna-e sikert.

A cáfolat valódiságáért nem felel

Pufi.

A Zenede hangversenye.

Az alsó osztályú tanfolyam matinéja

(Saját tudósítónktól.) A debreceni Zenede utóbbi hangverseny-matinéi egyre nagyobb érdeklődés mellett folynak le. Debreczen erősen fellendült zenei életében jelentős szerepét játszanak ezek a hangversenyek, amelyek arról tanuskodnak, hogy a Zenede kiváló művésztanárai lelkesen buzgólkodnak a zene-tanítás terén, teljes tudatában annak, hogy mivel tartoznak a modern, fejlett zeneoktatás kiválmainak.

A jövő vasárnap, február 21-én délelőtt 11 órakor kezdődő hangverseny matinén Brück Gyula, Füredi Samuné, Füredi József, Dománitzky M., Steinacker Viola tanítványai működnek közre a következő műsorral:

1. Aletter W. Menuetto piccoló. Előadja: Husz Rózsika (Zongora.)
2. Brück Gy. 25. mű. 1. sz. Vizsga darabok. Előadja Balázs Magda (Zongora.)
3. Chován K. Garibaldi nóta. Előadja Szilágyi Dezső (Zongora.)
4. Loeschhorn A. 113. mű. Tanulmány. Zongorán 4 kézre. Előadják Morvai Margit és Erzi (Zongora.)
5. Lányi-Tóth. Népdalok. Előadja Surányi Olga (Zongora.)
6. Erkel-Pischinger. Bánk-bán dalműből Melinda dala. Előadja Klein János (Hegedű.)
7. Loeschhorn A. 52. mű. Tanulmány. Előadja Klein Boriska (Zongora.)
8. Chován K. 33. mű. Andalgó. Előadja Fodor Lily (Zongora.)
9. Schytte L. Sonatina. C-dur. Előadja Vársári Kata (Zongora.)
10. Tschairowsky P. 36. mű. Keringő. Előadja Auszterlitz Lily (Zongora.)
11. Kron L. 88. mű. 2. sz. Kis ábránd. Előadja Balogh József (Hegedű.)
12. Spindler Fr. 93. mű. Polonaise. Előadja Wilhelms Ilona (Zongora.)
13. Oginski. Polonaise. A moll. Előadja Pogány Erzi (Zongora.)
14. Jokich R. 5. mű. Ünnepi menet. Előadja Kiss József (Hegedű.)
15. Lack Th. 41. mű. Ballada. Toccatina. Előadja Killer Olga (Zongora.)
16. Schumann R. 15. mű. 1., 2., 5. szám. Gyermekekjelentek. Zongorán 4 kézre. Előadják Csáky Mariska és Piacsek Sári (Zongora.)

A 8. szám után 5 percnyi szünet. A műsor egyes számainak előadása alatt az ajtók zárva tartanak. Helyárak: A 3 első széksorban számozott ülőhely ára 50 fillér, a többi sorokban ülőhely, valamint az állóhely ára 20 fillér. E csekély díj a rend fönntartása s célszerűség szempontjából vétetik s a bevétel a tanári segélyalap javára fordítatik. — Pénztárnnyitás 10 órakor.

Odol
Fogak legjobb szára.

Honvédbaka, mint Fregoli.

Nagy lopás a katonai raktárban.

Elfogták a tettest.

(Saját tudósítónktól.) A debreczeni harmadik honvédgyalogezred egyik közkatona furfangos módját találta ki, hogy még a szigorú katonai ellenőrzés mellett, miként lehet megkárosítani a kincstárt. Raffinálással hosszú időn keresztül boldogult is, de később mégis csak rajta vesztett és most szigorított fogságban gondolkodik a tolvaj szerencséjének forgandóságáról.

Ezt a jeles közvitét Balla Lajosnak hívják. Szoboszlói illetőségű. Másodéve szolgál a debreczeni honvéd gyalogezrednél, hol a múlt hónapokban a katonai raktár őrizetére osztották be. Balla Lajos alaposan felhasználta, illetve kihasználta az őrségi szolgálatot. Hetenkint kétszer-háromszor beosont a raktárba és az ott elhelyezett fehérművekből ötöt, hatot magára huzott, természetesen az egyenruha alá. Társainak gyakran feltűnt, hogy Balla Lajos hol vékonyabb, hol meg kövérebb, de nem tudták magyarázatát adni a dolognak, így az őket nem is kutatták.

Különösen érdekes volt, hogy Balla gyakran kért egy-másfél napi szabadságot, hogy hazautazhasson Szoboszlóra. És mikor elutazott, akkor nagyon kövérnek látszott, mikor pedig hazajött, akkor meg rendes sovány alakja volt. Természetesen ebben nem rejlett semmi boszorkányság, sőt ellenkezőleg, Balla Lajos a lopott fehérműveket mindig magára vette és úgy ment haza Szoboszlóra. Ott is a lopott fehérműveket szépen levetette és eladta. Így folyt ez az érdekes manipuláció hónapokon keresztül, míg végre Bodnár szoboszlói csendőrmesternek feltűnt, hogy Balla olyan sok katonai fehérművet ad el, bejelentette az esetet a parancsnokságnak, mely az előzetes vizsgálat után Ballát letartóztatta. A kárt még eddig nem állapították meg.

Kitör a háboru a monarchia és Szerbia között.

Riasztó hírek.

Ausztria-Magyarország és Szerbia között most már végsőkig feszült a hur, melynek elpattanása hetek, sőt talán csak napok kérdése. Könnyen lehetséges, hogy már egy-két hét múlva ágyuk bömbölnék Zimony és Belgrád körül és a szerb határt friss vér, a magyar katonák és a szerb harcosok kiömlő vére fogja áztatni. Szerbiában a háborus örület növekvőben van, sőt a szerb udvari körök annyira beleélték magukat a háboru gondolatába, hogy az udvari székhely áthelyezése felől is intézkednek. Nem kevésbé aggasztó hír az, hogy a monarchia belgrádi nagykövete hirtelen szabadságra megy.

Távirati tudósításaink itt következnek:

Forgách gróf elhagyja Belgrádot.

Belgrád, február 17. Forgách gróf, Ausztria-Magyarország nagykövete állítólag magán természetű okokból kifolyólag nyolc heti szabadságra megy. A nagykövet szabadságidejéből egy-két hetet Bécsben fog tölteni. — Ez az ártatlan hír úgy lehet, nagy eseményeknek előszele. Forgách gróf aligha fog visszatérni Szerbiába és a szabadságolás a diplomáciai összeköttetés megszakításának kezdetét jelenti.

Belgrád helyett Nis.

Belgrád, február 17. Itt az összes intézkedéseket megtették a királyi ud-

varnak Nisbe való költöztetésére. Ha az udvar tényleg átköltözik Nisbe, akkor Szerbia székvárosává Niset teszik meg. György trónörökös kijelentette, hogy háboru esetén Belgrád, mint Székhely tarthatatlan. közel fekszik a határhoz és támadó fellépéssel szemben nem egykönnyen védhető.

A háboru elkerülhetetlen.

Pétervár, február 17. Az itteni diplomáciai körökben biztosra veszik, hogy most már a Magyarország—Ausztria—Szerbia közötti ellentéteket nem lehet békés uton kiegyenlíteni. Izvolszky külügyminiszter kijelentette, hogy a Monarchia és Szerbia között a háboru elkerülhetetlen, Háboru esetén Oroszország passzív magatartást tanusitana.

IRODALOM.

Debreceni író a Nyelvtudományi Társaságban.

A fővárosi Nyelvtudományi Társaság vasárnap este Szily Kálmán elnöklésével fölvásoló ülést tartott, amelyen Kardos Albert dr. debreceni tanár, kiváló írónk egy érdeme szerint nem méltatott magyar nyelvtudósról, Lovász Imre orvosdoktorról tartott érdekes előadást.

Lovász 1835-ben, tehát a nyelvújításnak szinte korlátlan uralma idején vette szigorú, de tudományos bírálat alá a neológiát és kivált a Helmezy germanizmusai ellen emelte föl tiltakozó szavát.

Az előadó Lovász Imrében Szarvas Gábor méltó elődjét látja és neki is érdemet tulajdonít abban, hogy a nyelvújítás visszaélései nem harapództak el még nagyobb mértékben. Az előadást tetszéssel fogadták.

Megjegyezzük, hogy Lovász Imre debreceni születésű orvos volt.

Berlin rémnapjai.

A hasfelmetsző nyomában.

A merénylő gallérja.

(Távirati tudósítás.)

Berlin, február 17. Tegnap éjjel Berlin külvárosában, Willmersdorban, a Tübingenstrassában olyan eset játszódott le, amely valószínűleg megkönnyíti a rendőrség munkáját, hogy a rettegett hasfelmetszőt letartóztassa. Egy férfi megtámadott egy asszonyt; az asszony védekezett, megragadta a férfi nyakát és gallérját letépte. A suhanc elrohant. A galléron egyszerű vászongallér — tintával írott szám van, aminővel a fehérműt a mosóintézetekben szokták megjelölni. A gallér 37—38 centiméter hosszú, ami arra enged következtetni, hogy tulajdonosa vézna legény lehet. Az eset emlékeztet arra, hogy tíz év előtt a bécsi rendőrséget egy kézelő vezette a hirhedt Gröschl betörő nyomára, aki ezt a kézelőt egyik merénylete helyén felejtette.

Hippe főkörmánytanácsos, a berlini rendőrség főnöke kijelentette, hogy a közönség közreműködése híján aligha sikerül a merénylő elfogatása.

A közönség pedig éppen a megfordítottját cselekszi annak, amit cselekednie kellene: csak az áldozattal törődik, a merénylőt pedig futni engedi. És utalva a legutóbbi esetre, amely a Gitschiner utcában, a Hochbahn pályaudvar közelében, egy rendkívül forgalmas

helyen történt, csudálkozását fejezte ki, hogy nem akadt senki, aki a merénylőt üldözte volna.

Hogy egy, vagy több merénylővel van-e kutatásnak gondja, azt megállapítani nem lehet, bár a sebek azt igazolják, hogy a suhancok egyazon késtől származtak. A személyleírások is egy tettes mellett szólnak. A leírások szerint 25 éves suhanc lehet, serkedező bajusszal. Cilinder fővege van. De mind e leírások nem alkalmasak, hogy tiszta képet szerezzenek a merénylő személyéről.

Berlin, február 17. Leirhatatlan az izgatottság. A berlini egyetemi polgárok felajánlották szolgálatukat a rendőrségnek s revolverrel fölfegyverkezve szélétek szét a nyomozásra.

Fekete József vallomása.

A százezer koronás váltóhamisítás.

A böszőrményi bűnügy.

A böszőrményi nagyszabású pénzcserélési bűnpör legsajnálandóbb szereplője, Fekete József böszőrményi földbirtokos. Fekete csaknem százezer korona értékű vagyonnal bírt, melynek legnagyobb részét a csalóbanda kiszípolozta tőle, a másik felét pedig a bűn útjára tévedt Fekete tobzódó élete vitte el.

Tudvalevően ezt a szerencsétlen, jobb sorsra érdemes embert a böszőrményi rendőrség letartóztatta, mert kiderült róla, hogy testvérei nevére közel 100 ezer koronás váltóhamisítást követett el. Feketét bekísérték a debreceni ügyészség fogházába és itt a vizsgálóbíró előzetes letartóztatásba helyezte. A letartóztatást Fekete védője, dr. Kardos Samu megfélebbelte a vádtanácsshoz.

Feketét egyébként tegnap hallgatta ki részletesebben a vizsgálóbíró. Fekete bevallotta a hamisítást, de azzal védekezett, hogy testvérei tudtak arról, hogy nevüket a váltóra írja, sőt vallomásaiban elmondja, ugyanígy tettek ő vele, illetőleg az ő nevével is testvérei, ha véletlenül nem volt otthon és a váltók rendezése sürgős volt. Erre nézve azonban a testvérek ellenkezőleg vallottak, így valószínű, hogy Fekete József nem egyhamar szabadul a fogságból.

HIREK.

A jólét Amerikában.

Szines, boldog álmokat szövő, arany hegyekről, gazdaságról fantáziáló, Amerika felé sóvárgó népünknek jó néha a rideg, szomorú igazságot is elolvasnia.

Kezünkbe kerül olykor-olykor egy-egy terjedelmes amerikai ujság. Ugy érezzük minden esetben, mintha egy-egy halotti levelet olvasnánk. Európa és különösen Magyarország halotti levelét. Szomorú, kétségbeesett, vergődő élet az, miket az ólomszagu ujság hírül hoz eseményeiben nekünk. Rettenetes tragédiái tárnak fel előttünk az itthon szőtt s a tengerentel erőszakosan szétszakgatott, foszlánnyá tépett boldog álmoknak. Az elhíresztelt, csábító amerikai jólétnek nagyon szomorú dokumentumát olvastuk, például a minap az egyik newyorki napilapban. A hatalmas ujságlepedő egyik sarkában szerényen, koldusmódra kurgott egy apróhirdetés. Talán Amerikában

senkinek meg nem akadt rajta a szeme. Mi észrevettük s közöljük, hogy mindaz, aki olvassa itt e sorokat, szeretettel tovább adja. Így szól az apróhirdetés:

Művelt magyar fiatalember, végzett jogász képtelen lé-
zást találni, hajlandó orvos vagy bakteriológusnak kísérletezési célokra testét áruba bocsátani, minden ebből származó jogok átengedésével, árat megjelölő ajánlatok S. 1118. címre intézendők.

Ha az amerikai nagy lapok hirdetési rovatában ilyen és ehhez hasonló hirdetés lát napvilágot, a tengeren tuli köztársaságban ezen senkisémet csodálkozok; az olvasó szeme közömbösen siklik tova és keresi a hirdetések között azt, ami hozzá legközelebb áll. Pedig az ilyen és ehhez hasonló hirdetések rémséges mélységekre világítanak.

Megdöbbenő bizonyítékai, hogy Amerikában mily rettenetes élet-halál küzdelem folyik a megélhetésért, azért a mindennapi kenyérért, melyet odaszakadt véreink itthon sokszor oly könnyen és becsülettel kereshetnek meg.

Csak nemrég olvashattuk, hogy az egyik csikágói kórházban egy teljes vérhiányban szenvedő ember ereibe egy egészséges ember ütéréből vért eresztettek át, amiért az illető összesen tíz dollár fizetést kapott. Ez az eset is ékes dokumentuma Amerika hirhadt jólétének.

— **Személyi hír.** Kovács Gyula, Hajdúvármegye alispánja ma reggel két heti tartózkodásra Abbáziába utazott. Az alispáni funkciókban Pákozdy Sándor főjegyző helyettesíti.

— **Nagyvárad és a ne temere.** Megirtuk lapunkban, hogy Nagyvárad város törvényhatósága a ne temere mellett állást foglalt s azt hasonszelleme felirattal támogatta. Nagyvárad tegnap értesítette erről Debrecen városát.

— **Hitelesítő közgyűlés.** Hajdúvármegye közgyűléséről felvett jegyzőkönyv hitelesítésére tegnap délelőtt tizenegy óráját tűzte ki a főispán. A hitelesítő közgyűlés tegnap meg is volt s azon a közgyűlés jegyzőkönyvét hitelesítették.

— **Dr. Szilágyi Imre művész-köruvon.** Debreczen zeneértő közönsége előtt eddig is teljes méltánylásban részesült Szilágyi Imre dr. hegedűművésze. A szép jövőre hivatott hegedűművész, akinek elsőrangú zenei képességei Budapesten is széles körben ismeretesek, meghívást kapott egy művészi turnusra, mely egyelőre Magyarország nagyvárosaira terjedne ki. A meghívást Szilágyi Imre dr. elfogadta s még e hóban megkezdte a hangverseny körutját. Nincs kizárva, hogy az istenáldotta tehetséggel bíró művész a külföld nagyobb városait is fel fogja keresni, egyelőre azonban csak Magyarországon fog hangversenyezni. Első művészestélye Budapesten lesz. Művészi körökben feszült várakozással néznek Szilágyi Imre dr. esemény számába menő vállalkozása elé.

— **A Főiskolai Lapok kérelme.** A Főiskolai lapok szerkesztősége kérvényt nyújtott be a tanácshoz, melyben kéri két egymásután következő lapszám ingyen való nyomását. Tekintettel az ügy sürgősségére, a tanács az ügyben legközelebb határozni fog s minden bizonynyal teljesíti az ifjusági lap kérelmét.

— **Mrs. Chapman Catt Debreczenben.** A közel hetekben érdekes vendége lesz Debrecennek. A nők választójoga világszövetségének elnöke, Mrs. Carrie Champan Catt Magyarországra jön és itt agitációs körutat tart. — Körútjában felkeresi Debrecen is. — A lapok jelentése szerint Mrs. Chapman Catt, aki idejét teljesen a különböző

országok választójogi mozgalmának szentelte, nagy előszeretettel jön Magyarországra, ahol 3 év előtt is hosszabb időt töltött buzgó munkában. — Budapesten kívül Temesvár, Arad, Nagyváradon keresztül érkezik Debrecenbe és mindenütt előadást fog tartani a nők választói jogáról.

— **Jóváhagyás.** A magy. kir. belügyminiszter jóváhagyta a debreczeni torna-egyesület módosított alapszabályait.

— **Királysértés a veszprémi királylátogatáson.** Fővárosi tudósítónk írja: Mikor a király a múlt évi veszprémi hadgyakorlatokra utazott, utjában a közbeeső állomásokon kivonultak tiszteletére tanítók vezetése alatt az egyes községek iskoláinak növendékei is. Nagytényben szintén sorfalat állottak a vasut mentén az ottani iskola növendékei. Ezek között volt Bun Józsefné földműves asszony iskoláslánya is. Bun Józsefné nem tudott semmit a kivonulásról, hasztalan várta haza leányát, a leány azonban későn érkezett haza s anyja otthon szemrehányásokkal fogadta. A kisleány védelmére felhozta, hogy a királyt várták, azért nem mehetett idejekorán ebédre. Bun Józsefné e védelem hallatára durva sértő szavakkal illette a király személyét. A sértések miatt a budapesti büntető törvényszék vádтанácsa ma Bun Józsefnét királysértés vétségért vád alá helyezte.

— **A fémipari szakiskola költségvetése.** A fémipari szakiskola tegnap délután Kovács József polgármester elnöklété alatt dr. Magoss György, Aczél Géza, Piros Béla, Szávay Gyula, Stegmüller Árpád, Varjassy Gyula és Sztankay Béla jelenlétében ülést tartott. — A jövő évi költségvetést tárgyalták. Személyi kiadás 19 ezer korona, dologi kiadás ugyanannyi s így az egész évi költségvetést 38 ezer koronában állapították meg.

— **A messzinai gyűjtés.** A messzinai károsultak javára indított gyűjtés eredménye 2527 korona 29 fillér. Ennyi folyt be a polgármesteri hivatalhoz a mai napig. A gyűjtés nem tart sokáig már s a pénzt felküldik a kereskedelmi miniszterhez. Itt említi meg, hogy Zilahy Gyula színigazgató a Rigoletto című opera előadását, melynek tiszta jövedelme szintén a messzinaiaké, bejelentette Kovács József polgármesternek s kérte, hogy az előadás iránt az érdeklődést minél szélesebb körben terjessze ki a polgármester.

— **Báró Beck Nándor meghalt.** (Fővárosi tudósítónktól.) A magyar pénzügyi világnak nagy halottja van, mint budapesti tudósítónk jelenti, Beck Nándor meghalt. Ez a név szorosan összeforrt Magyarország pénzügyi újjászületésével és majdnem négy évtizeden át ott szerepelt mindenütt, ahol közhasznú ujtásokról szó volt. Tevékenységének súlypontja a Magyar Jelzálog Hitelbanknál kifejtett működésére esik. Beck Nándor Baja város közelében Madarason született 1840-ben, aug. 20-án. Tanulmányának befejezése után Hürsch Ágoston budapesti terménykereskedőnél kapott alkalmazást, ahonnan Wahrmann Mór meghívására az azóta megszűnt Angol-Magyar Bankba lépett főtitkárviselőnek, amely intézetnek elnöke Széchenyi gróf volt. A banktól a Jelzáloghitelbankhoz került, amelynek akkor Forgách Antal gróf kancellár volt az elnöke. 1872-ben a banknak vezérigazgatója, majd később elnöke lett. A vaskorona-rendnek volt tulajdonosa, később nemességet, majd udvari tanácsosságot kapott. Négy év előtt bárói rangra emelte a király. Két gyermeke: Gyula báró és Ilona baroness. Testvérei, Beck Hugó kuriai bíró és Beck Miksa, a Leszámitolóbank vezérigazgatója.

— **Német kereskedelmi kifejezések kiküszöbölése.** A kereskedők a táviratozásnál német nyelven szóösszevonások utján alkotott műszavakat hoztak forgalomba s mint kereskedelmi kifejezést általánosan használnak. Ez a körülmény tűrhetetlen, — mert kereskedőink a magyar belforgalomban is üzleti távirataikat

tulnyomó részben német nyelven írják. Kossuth Ferencz kereskedelmügyi miniszter a magyarnyelvű kereskedelmi műszavak össze-
gyűjtése, ujak alkotása és ezek terjesztése utján kíván ezen a magyar nyelv háttérbe szorításával járó bajon segíteni és felhívta a budapesti kereskedelmi és iparkamarát, hogy ebben az irányban beható tanulmány utján legyen támogatására. Megígérte, hogy a táviróhivatalok a kereskedők használatára szolgáló magyarnyelvű összevonások és szóalkotások utján képzett műszavakkal — amennyiben azt a nemzetközi és belföldi általános távirószabályok engedik, éppen úgy elfogadják és díjazzák, mint az ilyenmü, eddig használni szokott kereskedelmi műkifejezéseket.

— **A szegény miatt.** Fővárosi tudósítók jelenti székszárdi hírek alapján: Megirtuk annak idején, hogy Walter Jánosné tolnamegyei asszony dr. Weinberger Béla gyonki orvos segítségével időelötti gyermeket szült és azt a temető árkába dobta. A bűn kitudódott és úgy Walterné, mint az orvost letartóztatták és a székszárdi fogházban tartják fogva. Walter János az eset óta kerülte az embereket és annyira szégyelte a dolgot, hogy tegnap öngyilkosságot követett el. Az istállóban felakasztotta magát és mire észrevették és a kötélről levágták, már alig volt benne élet.

— **Tegnapi halottak.** A tegnapi nap folyamán az állami anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be: Nagy Julianna ref. 3 hónapos, Vacsi Julianna ref. 16 éves, Bundi Margit ref. 17 éves, Moicsák József r. kath. 60 éves.

— **Kőborcigányok garázdálkodása.** Karcagról jelenti tudósítónk, hogy ott az elmúlt éjjel kőbor cigányok a város több pontján tizenhat betörést követtek el. A rendőrség a kisujszállási csendőrökkel erélyes nyomozást indított és a tettesek közül négyet elfogott. Nagyon sok bűnjelt találtak nálunk, de azért a betörést tagadják.

— **Dr. Tihanyi Béla** az összes gyógytudományok tudora, Korányi tanár belklinikájának volt orvosa, belgyógyász, orr, gége és fülorvos rendel d. e. 8—10-ig és d. u. fél 3-tól 4 óráig Piac-utca 73. sz. alatt.

— **Kisasszony felvétetik,** aki a magyar és német nyelvben, gyorsírásban és gépirásban jártassággal bír. — Czim a kiadóhivatalban.

— **Találtatott egy kis láncz,** 1 kézi pénztárca, 1 esernyő és á drb kendő — igazolt tulajdonosa átveheti a belvárosi rendőrkapitányságnál

— **Vizvezeteki, fürdő, csatornázás és szivattyu berendezéseket gyorsan szakszertem készít és javít jótállás mellett, Wilhelm Ede, Hatvan-utca 4.**

Szabadalmazott
Amerikai CZIPŐK

15)
20) Korona
25)

kizárólag
MANDELLIPÓT
raktárában.

TÁVIRATOK.

A katonai perrendtartás.

Budapest, február 17. A képviselőház mai ülésének végén többek között Nagy György is interpellált a katonai bünvádi perrendtartás reformja ügyében. Günther igazságügyminiszter válaszában kijelentette, hogy a reformról szóló törvényjavaslatot rövid idő alatt beterjeszti. A Ház a választ tudomásul vette.

Az amerikai színházézés.

Budapest, február 17. Mexikóból táviratozzák: Magánjelentések szerint az acapulcoi színházézés 200 halott áldozatát huzzák ki a romok alól. A holttestek a felismerhetetlenségig összeégettek és meg vannak csonkítva. A színház néhány perc alatt lángtengerré változott. Nyolc számszédos ház is leégett.

Szerbia készülődései.

Belgrád, február 17. Teljesen megbízható forrás szerint Zsivkovits hadügyminiszter megmarad állásában. Zsivkovics a felszerelési kölcsönt 18 millióra redukálta és a pénzügyi bizottság, valamint a pénzügyminiszter kötelezték magukat, hogy ezt a kölcsönt nyomban megszavaztatják a skupstinával. Ezzel az összeggel azonban nem elégszik meg a hadügyminiszter, hanem főtartotta magának azt a jogot, hogy a még hátralevő 15 milliót is folyósítsa szükség esetére.

Üszkübb, február 17. A török képviselőház szerb nemzetiségű tagjai itt „skupstinát” rögtönöztek, amelyben két belgrádi szerb képviselő is résztvett. A belgrádi szerb képviselők pénzt adtak át a török-szerb képviselőknek önkéntesek toborzására. Eddig 600 önkéntes jelentkezett Üszkübből és környékéről. Köztük mozlimok is.

Nyakszirtmerevedés.

Páris, február 17. Az eureuxi dragonyos ezredben a nyakszirtmerevedés járványszerűleg lépett fel. Eddig öt katonára meghalt. A rémület a környéken óriási.

Merénylet a péterváradai löporony ellen.

Pétervárad, február 17. Csütörtökön egy szerb származású közös hadseregbeli főhadnagyát tartóztattak le abban a pillanatban, amikor légbe akarta röpíteni a péterváradai erőd löporonyát. A főhadnagyot négy szuronyos katonára és egy kapitány őrizete alatt szállították Zágrádba.

A bánya áldozatai.

London, február 17. Este fél 11 óráig még nem volt lehetséges a West-Stanley szénbányában eltemetett munkásokhoz jutni, akiknek számát 138-ra teszik.

Juriga redivivus.

Budapest, február 17. Ma délelőtt megjelent a képviselőházban — hosszas távollét után — Juriga Nándor, a hírhedt tót nemzetiségi képviselő, akit annak idején a magyar nemzet ellen elkövetett izgatásokért és sértésekért a bíróság két évi fogházra ítélte, melynek egy részét Juriga a váci fogházban töltötte el. Királyi kegyelem folytán tegnap kiszabadulván a fegyházból, ma délelőtt

megjelent a képviselőházban és megkezdte honatyai működését. A fogház erősen megviselte, de azért nagy elismeréssel nyilatkozott arról a bánásmódról, melyben fogsága alatt részesítették.

Regény-csarnok.

39. Regény.

A nagy rejtély.

„Nem. Ugy látszik, hogy előbb Benjamin urhoz ment, kérdezősködni kegyed után. Hogy mit hallott öreg barátjától, azt nem tudhatom. Csak annyit tudok, hogy Benjamin ur kíséretében jött ide.

E rövid magyarázat elégséges volt nekem, megérttem belőle, hogy mi történt. Eustace könnyen megjegyezhetette az egyszerű öreg Benjamin távollétére miatt, s ijedtében ép oly könnyen el is árulhatta a szegény jó öreg azt a pár szót, mit Fitz Dávid ezredes illetőleg váltottunk. Férjem jelenléte az ezredes házában, teljesen meg volt magyarázva. De rendkívüli s megmagyarázhatatlan magaviselete, midőn a szobát ép azon percben hagyta el, melyben magamhoz tértem, még mindig érthetetlen volt előttem. Fitz Dávid ezredes komolyan megzavarzott, a mint vallatni kezdtem e miatt.

„Alig tudom, mint magyarázzam meg ezt”, mondá. „Eustace nagyon meglepett, s egyúttal csalódtam is benne.”

Szomorú komolysággal beszélt. Szemei, hangja még többet mondtak, mint szavai; valóssággal megijesztett.

„Eustace csak nem veszett össze önnel?” szóltam.

„Oh nem!”

„Ő megértette, hogy ön nem szegte meg adott szavát?”

„Természetesen. Ifjú énekesnőm, Hoigthy kisasszony, szórni-szóra elmondta az orvosnak, mi történt, s az orvos, a fiatal lány jelenlétében, elmondta ezen adatokat férjének.”

„Látta-e az orvos a kérdésszerű könyvet?”

„Sem az orvos, sem Benjamin ur nem látták a bönpört. Elzártam már; s gondosan titokban tartom mindnyájuk előtt a fogolylyal való rokonságának iszonyu történetét. Azonban Benjamin ur erősen gyanakszik. De sem az orvos, sem Hoigthy kisasszony nem sejtik ájulásának valódi okát. Mindketten azt hiszik, hogy kegyed szenvedni szokott ilyféle idegbajban, nemkülönben nem is kétkednek abban sem, hogy férje neve Woodwille. Mindazt, a mit a legőszintébb barát meglehet, azt megtettem, hogy Eustace-t megkíméljem. Azonban ő megmarad állításánál, hogy megrovást érdemlek, a miért bebocsátottam kegyedet házamba, mi még sokkal, sokkal rosszabb ennél, ő határozottan állítja, hogy a mai esemény végzetesen elidegenítette kegyedet tőle. „Vége házas életünknek”, mondá nekem, „most, hogy megtudta, hogy én vagyok azon szerencsétlen ember, ki Edinburghban neje megmérgezése miatt törvényt elkövettem.”

Elirtózza felugrottam a kerevetről.

„Szent Isten!” kiálték, „azt hiszi-e Eustace, hogy percig is kétkedem ártatlanságában?”

„Ő határozottan tagadja, hogy kegyed, vagy bárki más ártatlanságában hihessen,” felelte az ezredes.

„Segítsen az ajtóhoz jutnom,” szóltam. Hol van? Kell, hogy lássam; akarom látni!”

E szavaknál kimerülten hanyatlottam vissza a kerevetre. Fitz Dávid ezredes azonnal elővette a boros üveget, mely az asztalon állt, és egy pohárba töltve belőle, nem nyugodott, míg azt ki nem ittam.

„Látni fogja!” szólt az ezredes. „Annyit merek ígérni. Az orvos megtiltotta neki, hogy a házból távozzék, mindaddig, míg kegyed nem látta. Csak egy kicsit várjon még! Szegény, kedves barátom, várjon, habár csak pár percig is, még kissé magához tér!”

Mit volt mit tennem, engedelmeskednem kellett, Oh azok a nyomorult, tehetetlen percek ott a kereveten! — Még most, e hosszú idő után sem irhatok azokról, anélkül, hogy e visszaemlékezésre össze ne borzadjak!

„Hozza ide!” mondám. „Kérem, kérem hozza ide!”

„Ki bírhatja rá, hogy térjen vissza?” kérdé az ezredes szomorúan. „Miképp győzhetek meg én, miképp győzhet meg bárki más egy oly embert, oly örültet merném mondani, ki képes volt kegyedet elhagyni azon pillanatban, midőn szemei először nyitak meg ismét a halálos álmom után! Egyedül je beszéltem Eustaceal, a míg az orvos kegyeddel volt elfoglalva. Minden lehető érveléssel igyekeztem megintgatni azon balhítét, hogy kegyed nem hiheti ártatlanságát, valamint szerinte én sem bízhatom többé benne; megkísérlettem mindent, mire régi barátságunk és egyéniségének ismerete feljogosít. Neki csak egy felelete volt mindezenre. Minden érveimre, minden állításomra ő feleletül csak a „Skót bíróság ítéletére” utasított.”

(Folyt. köv.)

Telefon 5. Telefon 5.

Aratógépeket,

kékekötő, marokkrakó és fűkaszállókat a legteljesebb felelősség és kedvező fizetési feltételek mellett szállít olcsóbban, mint bárhol

BAGI ISTVÁN
gazdasági gépműhelye és gépraktára

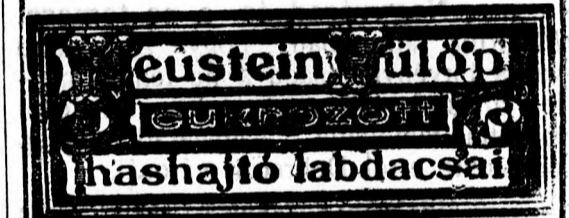
mint szakértő iparos, díjmentesen felszereli és munkába állítja. Ajánlja továbbá saját talmányu szántóvető tengeri-gépeit csekély 25 koronáért darabonként és általában a legolcsóbb bevásárlási forrás gazdasági gépekben.

Tisztelettel:
Bagi István.

2266

Tessék ajánlatot kérni.

Legolcsóbb és legjobb hatású HASHAJTÓ.

(NEUSTEIN ERZSÉBET-PILULA)
felülmulja minden tekintetben a hasonló készítményeket. Fenti szer mentes minden káros alkatrésztől, a legjobb sikerrel használják az altest bántalmainál. könnyű székletétet szerez, vértisztító egy gyógyszer sem ártalmatlanabb és alkalmasabb a

s z é k r e k e d é s

legyőzésére, mint a legtöbb betegség okozója. Cukrozott volta miatt a gyermekek is szívesen veszik. Egy doboz 15 pilula tartalommal 30 fillér, egy tekercs 8 dobozzal, tehát 120 pilulával 2 korona.

A pénz előreküldése mellett bérmentve
Óvás Utánzatoktól óvakodjunk, „Neustein Fülöp hashajtó piluláit” tessék kérni! Csak akkor valódi, ha minden dobozon a törv. bejegyzett Szent Lipót védjegy és Philip Neustein gyógyszerész aláírása fekete vörös nyomásban olvasható. A keresk. törv. által védett csomagjainkon cégünknek rajta kell lennie.

NEUSTEIN FÜLÖP gyógyszerháza Szent Lipóthoz
Wien, Plankengasse 6.

2314 Kapható minden gyógyszerárban.

ELADÓ!

50 drb 7 méteres
akác haszonfa

Értekezhetni: Piac-utca 44. sz. a.
az ügyvédi irodában. Telefon 151.

Donogán és Somossy

Debreczen,

Kistemplombazár.

Menyasszonyi kelengye,
vászon, kész fehérmű.
Női divatárak. Külön sző-
nyegosztály. 2455

Óriási választék!

Árlejtési hirdetmény.

A szentpéterszegi ref. egyház (u. p. Berettyóújfalú) két iskolai épület újból leendő felépítése végett árlejtési pályázatot hirdet. Egyik-egyik épület költségelőirányzata 13.—13.000 (tizenháromezer) korona. Az ajánlatnak mindkét épületre kell vonatkoznia. 5% bántépénz betendő. Egyháztanács fentartja magának a jogot, hogy pályázók közül tekintet nélkül az árendeménnyre, szabadon választ. Pályázóknak utazási költségek és napidijak nem térítetnek. Ajánlatok f. év febr. 28. (vasárnap) délelőtt 10 óráig adandók be. Terv- és költségvetés a felkészi hivatalban megtekinthető. 2560

Szentpéterszeg, 1909. febr. 12.

Tisztelettel

Tóth Ede

ref. lelkész.

Eladó házhelyek!

A vasuti gépjavító műhely közelében a vámospércsi országut mentén fekvő ugynevezett Nyilas-télepen

házhelyek

valamint felépített munkás lakások kedvező részletfizetésre örök áron kaphatók.

Értekezhetni lehet Dr. Márton Kálmán ügyvédnél Piacz-u. 44. szám. Ujfalussy-ház.

A bőr ápolása kötelesség az egészség érdekében s erre legalkalmasabb szer a

Mollitergin,

mely megőrzi a bőr (az arc- és kézbőrnek) fideségét, hamvasságát, rózsaszínben játszó fehérségét. Megszünteti a kézvrösséget. Az eldurvult, kirepedezett ésszelékifujta arcot vagy kezét, a legrövidebb idő alatt fehérré és puhává tesz! Poudre alá is igen ajánlható!

Hatása gyors és biztos! Mint bőrápoló szer páratlan! Teljesen fémmentes és ártalmatlan! Egy üveg MOLLITERGIN ára 1 K. Készítő helye s főraktára

Mihalovits Jenő

gyógyszertára a „Kigyó“-hoz
Debreczenben, Főpiac 31. sz. alatt,
1938 a városházzal szemben.

Ágybavizelés.

Azonnali szabadulásért jótállás. Felvilágosítás díjtalan. Kor és nem megadandó! Fényes köszönőlevelek. — Orvosilag ajánlva.

„SANITAS“ intézet

VELBURG P. 191. Bayern.

2467

Burgondia-utca 3. sz. ház eladó.

Van rajta 6 szobás földszinti lakás üvegezett folyosóval, 2 szobás emeleti lakás, 2 nagy istálló, minden lakáshoz fűskamara, lakható 2 szobás pince-lakás, borpince, téglával kirakott jégverem.

Óriási nagy udvar. **Halálesetből kifolyólag**

sürgősen eladó.

Értekezhetni lehet **ugyanott.**

A „Debreczen“

motorerőre berendezett nyomdája

Kandia-utca 15. szám alatt.

A legújabb technikai eszközökkel szereltetett fel.

Modern gépek, új betűk s minden más eszköz rendelkezésre áll ahhoz, hogy a nyomda művészies és izléses nyomtatványokat állithasson elő.

Elvállal könyvek, levélpapír, boríték, eljegyzési értesítők, lakodalmi és báli meghívók s minden a nyomdai szakmába vágó munkálatoknak művészies és izléses előállítását.

Megrendelések a nyomdában és a „Debreczen“ kiadóhivatalában eszközölhetők.

Minták, árjegyzék s költségvetés díjtalan.

A „Debreczen“ nyomda.

„M-1-1-1? — Papa megengedte! Hisz valódi Jakobi-
féle Antinicotin cigarettahüvelyek fadóbezzban!!

Figyelem! Csakis a „JAKOBI“ jelzéssel valódi
Minden doboz egy érdekes búvószekrényt tartalmaz.

Csak
SICULIA
nével ellá-
tott üvegek
valóink

SICULIA!

A legjobb
gyógy- és
asztali
üdítővíz

A Málnási forrásvíz

a gyomor-
égést
azonnal
meg-
szünteti

Páratlan
nyálföld
és étvágy-
gerjesztő

A gége, to-
rok, tüdő
gyomor,
bél, vese,
hólyag hu-
rutos bán-
talmainál
felülmul-
hatatlan.

Magyarországi főraktár:

A sós
savanyu
vizek
kiválása

Brázay Kálmán Bpest
József-körút 37. Telefon 59-46

Kapható min-
den gyógyszár-
drogéria és
fűszerkeres-
kedésben.

A Szent-Anna és Battyányi-u.
sarok házban

egy üzlethelyiség
esetleg lakással együtt
még mindég kiadó.

Sesztina Lajos vaskereskedése

Piacz-utca 23. szám.

Nagy raktár

vizvezeteki csövekben, kutkagylókban.

Zsirbödönök.

**Konyha-edények, főző kony-
hák, kályhák, John-mosógépek.**

2375

Globin

a legjobb és legfinomabb
Czipó tisztoszer

Egyedüli gyáros: Fritz Schulz jun. részv. társ. Lipos és Eger.

Légszesz és villamos csillárokat,

ámpolnákat, falikarokat, menyezeti, asztali-, zongora és éjjeli szekrény-lámpákat
készít petroleum és légszesz csillárokat, izlésesen átalakít villamosra vagy
légszesz és villamosra

Kulcsár József

bronzműves, Debreczen, Szent-Anna-u. 6. szám alatt.

Telefon 638. szám.

Telefon 638. szám.

A Hazai Gázizzófény részv. társaság debreczeni képviselője tart állandó nagyvá-
lasztéku raktárt légszesz szerelvény különlegességekből.

A Modern technika óriási fölülmulhatatlan vívmánya a legújabb égő légszeszlámpák
50 százalékos légszesz megtakarítással. Kül és belvilágításra ivlámpák gyönyörű hatás fényével
3/4 rész megtakarítás villamos ivlámpa világítással szemben.

Non Oxid Porcellán invert égők 120 gyertya fény világítási erővel 50 százalékos légszesz
megtakarítással 85 liter légszesz fogasztás óránként tehát 2 fillér.

Kiválóan tartós, állandó fényerejű „Radium fény“ gáz izzótesteket, (harisnyákat)
melyek a legolcsóbbak.

Jókarban tartását jutányos árban elfogad, csillárok s. t. ujjátisztítását, valamint
minden e szakmába vágó javításokat, elvállal gyorsan és szakszerűen végez.

Az első és legfontosabb teendő,

amelyre kertjeink felszerelésénél tekintettel kell lennünk: **a vetőmagnak** oly cégtől való beszerzése, melynek hírneve garancia
arra, hogy a kerttulajdonos fajtisza és csiraképes magvakat kap; olyan magvakat, melyek minősége már maga minden tekintetben
kielégítő eredményt biztosít.

A MÜHLE-féle magvak 35 év óta fölülmulhatatlanoknak bizonyultak, a MÜHLE név 35 év alatt a kertbarátok körében fogalomná lett!

Kisebb kertek felszerelésére ajánlom a következő gyűjteményeket:

I. számú mintagyűjtemény a legfinomabb konyhakerti magvakból. Ára 7 korona.

100 szem Karfiol	10 gr. Kalaráb	10 gr. Párhagyma	20 gr. Spenót	1/4 Kg. Karospaszuj
10 gr. Korai káposzta	20 „ Sárgarépa	20 „ Hónapos retek	10 „ Ugorka	1/4 „ Törpepaszuj
10 „ Kései	20 „ Céklarépa	20 „ Téli retek	1/4 Kg. Cukorborsó	1 ad. Édes paprika
10 „ Korai kel	10 „ Saláta	20 „ Petrezselyem	1/4 „ Kifejtő borsó	1 „ Csipős paprika
10 „ Kései	20 „ Vöröshagyma	20 „ Pasztinák	1/4 „ Velőborsó	1 „ Paradicsom

II. számú gyűjtemény a legszebb nyári virágokból. Ára 5 korona.

1 ad. Szépecske	1 ad. Fehér buzavirág	1 ad. Szagos bükköny	1 ad. Szilena
1 „ Oroszlánszájacska	1 „ Teljes ibolya	1 „ Fájvirág	1 „ Sarkantyuka
1 „ Pereniér	1 „ Collinsia	1 „ Lobelia	1 „ Verbena
1 „ Törpe őszirózsa	1 „ Klárcsi	1 „ Otthonka	1 „ Arvácska
1 „ Magas őszirózsa	1 „ Redőzirom	1 „ Petunia	1 „ Rézvirág
1 „ Tollbokréta kakas- tarj	1 „ Teljes sarokvirág	1 „ Lángvirág	1 „ Kuszó babuga
	1 „ Teljes szegfű	1 „ Puskaporvirág	1 „ Bárszonyka
	1 „ Godetia	1 „ Szagos rezeda	

2562

∴ Megrendelések intézendők: MÜHLE ÁRPÁD maghereskedése, kertészeti telepe és rózsaiskolái TEMESVÁR. ∴